

MAGYARÁG

1940. Márc. 4

LX. No. 62

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÜZV. PÁSZTOR EDÉNÉ

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

Belga terület felett lelőttek egy belga gépet német repülők

Több belga és német gép között heves harc zajlott le

Brüsszel. (Rádió București Reuter). Egy belga repülőgépet a német repülőgépek belga területen lelőttek. Több belga és német repülőgép között heves légi harc zajlott le. A légi harc ügyében a belga kormány érélyeshangu jegyzéket nyújt át a német kormánynak.

Olaszország tiltakozik az ellen, hogy az angolok nem engedik szenét venni Németországtól

Róma. (Rádió București. Stefani). Az angol intézkedésekkel szemben, amelyekkel megszigorították az olasz áru, különösen a szénszállítást, az olasz kormány tiltakozó jegyzéket nyújt át Londonban.

Az angol kormány intézkedése után, amellyel megtiltotta a német szénnek Olaszország-

ba való szállítását, négy Rotterdamból elindult olasz hajó parancsot kapott a kikötőbe való visszatérésre. A Rotterdamban lévő hajók jelenleg mintegy 200.000 tonna szénrel vannak megrakva. A hajók Rómából kapták a rendeletet a visszatérésre.

Német gépek az angliai partok felett

London. (Rádió București. Rádor). A tegnapi nap folyamán két német repülőgép tűnt fel az északnyugati partok mentén. Reggel hét órakor a partok felől ágyulóvések zaja hallatszott. Ugy hiszik, hogy

légicsata zajlott le. A német gépek, fektevések szerint, angol hajókat támadtak meg. Angol vadászpilóták szálltak fel, amelyek csak több óra múltán tértek vissza állomáshelyeikre.

Ismét röpcédulákat szórtak az angolok Berlin fölött

London. (Rádió București. Reuter). Az angol légügyi minisztérium jelenti, hogy az angol repülők, tegnapi Berlin feletti légi útjuk során ezer és ezer röpcédulát és világító lámpával ellátott ejtőernyőt dob-

tak le. A pilóták látták a légvédelmi ágyuk felvillanó tűzcsóvát. A repülőgépek feltűnésekor működésbe hozták a légvédelmi ágyukat és tüzeltek a repülőgépekre.

Harmadik erődvonalakba vonultak a finnek

Moosarakon. titkos rejtekhelyeken át
huzódik a finnek harmadik erődje,
ahova most huzódtak

Helsinki. (Rádió București. Havas). A finn csapatok elhagyták eddig elfoglalt állásait és az erődítmények harmadik vonalába vonultak vissza. A harmadik vonal Viipuri-riót keletre huzódik.

Helsinki. (Rádió București. Havas). A finn erődítmények harmadik vonalának fekvését nem ismerik. Ugy sejtik, hogy Viipuri és a Vuoksi tó között terül el és tavak között, moosaras területen huzódik végig. Az új vonalkban a finneknek kitűnő megfigyelő helyeik vannak. Ezekkel az oroszok

egyáltalán nem rendelkeznek. A harmadik vonal megerősítésén már régebben dolgoznak. A szovjet csapatok rengeteg nehéz ágyújuknak köszönhetik sikereiket.

Helsinkiben reggel légiriadó volt. A szovjet repülők bombákat dobtak le. A repülők különösen Finnország déli vidékein működtek. A bombázásnak Fridrichshenben 10 ember áldozata és 4 sebesültje van. Savonivineben 8 sebesült. Ulvanban két halott van. Ezeken kívül az ország különböző részein több kőzséget bombáztak.

A svájci hadsereg főparancsnoka szemlét tartott a védelmi vonal fölött

Zürich. (Rádió București. Havas). Wiesen tábornok, a haderő főparancsnoka három napig felülvizsgálta a svájci légvédelmi útegek lövészakorlatait. Utána a tábornok a ke-

lezi határvidék erődítményeit vizsgálta felül, a volt osztrák-svájci határon. Wiesen tábornok felülvizsgálata végén beszédet tartott és megdicsérte a csapatok kitűnő szellemét.

900 kilométeres vizi Maginot-vonal védi Angliát

Svájci forrásból származik az az alábbi igen érdekes leírása annak, hogy miképpen védekezik Anglia a német repülőgépek és a mágneses aknák lerakása ellen.

Elsősorban a mágneses aknák elhelyezésére alkalmas időkben bombavető légi patrúlok vannak állandóan a levegőben. Ezek a rajok az aknavető gépek kikötőig cirkálnak, tehát Helgolandtól Syltig.

Hogy az aknavető repülőgépek közeledését az angol partok felé megakadályozzák, léggömb záró vonalat létesítettek. A léggömbök kis csónakokhoz vannak erősítve, nem nagyobbak ezek, mint a mentőcsónak, de hogy a léggömb

a könnyű csónakor ne emelje a levegőbe, annak alján sűrített levegőtartályt helyeztek el.

Anglia keleti partjait végig egy vizi Maginot vonal védi, amely 900 kilométer hosszúságú és 50—70 kilométer szélességű aknavető áll. Az akna-zóna és a part között 14 kilométeres sáv van, amelybe csak északról vagy délről lehet behajózni.

Mindezen intézkedés mellett az aknakereső flottát a legnagyobb mértékben megerősítették és kifejlesztették és végül a hajókat olyan elektromos készülékkel látták el, amely a mágneses aknákat, mielőtt azok a hajót érnék, felrobbantják.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Horthy Miklós magyar kormányzó husz éves kormányzását méltatja a Timpul

(Bukarest. Rador.) A Timpul című lap pénteki számában „Horthy magyar kormányzó ma ünnepli kormányzásának husz éves évfordulóját” cím alatt a következőket írja: „Ma husz éve annak, hogy Horthy kormányzó kezébe vette Magyar ország kormányát. Ezt a napot a szomszéd állam egész lakossága megünnepli, mivel a kormányzó polgártársai egész szerte fejték és tisztelték őt. Örvendő. 1920-ban rendkívül nehéz időkben hívták meg az ország ügyeinek irányítására, amikor még Európa nem tisztelt meg a háború és a forradalom nyomaitól s Horthy admirális bátran és nyugodt lélekkel vette magára a nehéz felelősséget. Magyarország kormányzója nagy gyakorlati belátással és megfontolt lélekkel a társadalmi harmónia és az állam belső újjáépítésének programját állította fel. Különös gondja volt Magyarországot gazdaságfejlesztése. Általában országa biztonságának és függetlenségének megerősítésére törekedett. Mindegyik fölött állott a politikai szándékoknak és minden erejét az általa betöltött magas küldetésnek szentelte, fájóan tartva magát minden veszélyes kalandtól vagy meg nem gondolt kísérlettől és így nemcsak népének szeretője, hanem a külföldi körök tiszteltje is bizonyította magát. A mai évfordulón a román közvélemény is kifejezi tiszteletteljes érzéseit a szomszéd állam államfője iránt.

(Belgrád. Rador.) Az Avala jugoszláv fávirafti ügynökség Horthy magyar kormányzó kormányzásának husz éves évfordulója alkalmából részletes beszámolót közöl a budapesti s általában a magyarországi újságokról s méltatja a magyar kormányzó tevékenységét.

Zipzár és varrógép javítása garancia mellett JAKAB műszerésznél Avram Iancu No. 5.

Az idegen légióban halt meg egy dán herceg

Kopenhága. (Rador.) A dán lapok részletes tudósítást közölnek Aage dán herceg haláláról. A dán herceg Marokkóban, az idegenlégió kötelékében teljesített szolgálatot, mint tiszt. A dán herceg súlyosan megbetegedett s a gyilkos kór rövid idő alatt végzett vele.

A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Damas doktor vichyi szertorvos „A reuma és a reumatikus betegségeket” című munkájában írja: Ha elater-jut éri a reuma által okozott betegségek tünetét megszüntetését, akkor őt kell alakítani a szervezet ama részét, amelyen ez a reumatikus betegség fejlődött, küdenünk kell a hajlamosság, az artritizmust okozó húgysavas lerakódások ellen. Pentázóftal elátamástására közöljük az elanti megfigyelést:

Megfigyelőlap I] X... urhölgy, 45 éves, egy regelen magához hivatott. Két napja nagyon erős fájdalmakat érez bal felső karjában. A fájdalom jellemzésére azt mondja, hogy „madárszárny” formájú területen éri a fájdalmakat. A valóságban: spontán, nagyon éles fájdalmak, amelyeket a legkisebb mozdulatra, vagy nyomásra fokozódnak; a fájdalom terület a hátgerinc bal oldalán kezdődik a lapocka területén folytatódva, az egész vállra és karra kiterjed. Főként a felső kar első része különösen fájdalmas, az ízületekben semmi. Az izomérő annyira legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezét adni. A fájdalmak fürhetetlenek éjjel nem tud aludni. Antipyrin, exalgin, fanecetin kezelés sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Eredménytelen maradt 2 és fél gram aspirin.

forró téglák, sőt egy erős chloral, bromurel és morftumból álló folyadék előírása is. Mindezek alig hoztak pár órai álmot. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az artritizmus tünetei mutatkoznak, azt tanácsoltam, hogy szedjen naponta 3 kanál Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozik. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyűgyltnek érz magát. Nehány nap múlva ismét hívják: a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panaszolja, hogy a fájdalmak nem múltak el teljesen. Elrendeltem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t.

X... urhölgyet 8 nap múlva láttam ismét, és teljesen helyre volt állva egészsége.

Z URODONALT HOSSZU ESZTENDOK OTA DICSERIK a világ legnagyobb orvosai

AZ URODONAL KESZITMENY ELONYEI
1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
2. Az URODONAL kura alkalmazásával nem kell különleges étrendet követnünk.
3. Szedhető az év bármely szakában.

A társadalombiztosító intézet orvosi kara is rendel URODONAL-t.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KESZITMENY

MEGBIZHATÓ MARKA

Két kémel halálra ítélték Franciaországban

Az egyik kém, Szeberényi Károly, magyar ember, a másik olasz

Páris. (Rador.) Az oráni katonai hatóságok kémkedés miatt halálra ítélték Ribí Siao volt olasz katonai parancsnokot. A párisi legfelsőbb hadi-

törvényszék visszautasította Szeberényi Károly felebbezését. Szeberényit a lillei katonai törvényszék ítélte halálra azon a címen, hogy idegen ál-

lem kém szervezetével tartott fenn összeköttetést és e kém szervezetek keretében tevékenységet fejtett ki.

Revolveres szerelmi dráma Brassóban

Egy brassói magántisztviselő agyonlőtte egy kereskedő feleségét, majd főbelőtte magát

(Brassó.) Tegnap a korábbi utáni órákban revolverdörögnést hallottak a Hosszu utca 133 szám alatti ház lakói. A revolverlövés a ház egyik lakásából hangzott, ahol Piticar Gheorghe kereskedő lakott. A szomszédok berohantak a lakásba, ahol borzalmas látvány fogadta őket.

A szoba padlóján átlótt fejű, vértócsában hevert Gheorghe Piticar kereskedő felesége. Nem messze tőle egy fiatal férfi élettelen testet feküdt.

A férfi kezében egy, még mindig füstölő revolvert tartott. A ház lakói azonnal értesítették a hatóságokat. Pora so-

ros ügyész, Suhăreanu, a brassói rendőrség bünygyi osztályának a vezetője és a hatósági orvos szálltak ki a helyszínre. A hatósági orvos megállapította, hogy az asszony, Elena Piticar már halott. A férfit, aki még élt, beszállították az új Marzescu kórházba. A hatóságok emberei a nála talált iratokból megállapították, hogy Govna Gheorghe 29 éves Petocile utca 12 szám alatt lakó magántisztviselővel azonos.

A nyomozás adatai szerint Govna már hosszú idő óta üldözte szerelmével Elena Piticarut, aki különben három gyermek anyja volt. A magántisztviselő több ízben felajánlotta

az asszonynak, hogy elveszi feleségül, ha elválnak az urától, de az asszony visszautasította az ajánlatot. Pénteken délután Govna tudomást szerzett arról, hogy sem az asszony férje, sem pedig a gyermekek nincsenek odahaza. Magához vette revolverét s az asszony lakására sietett. Itt megismételte régebbi ajánlatát. Az asszony ugylátszik kiutasította a lakásból, mire Govna revolvert rántott, először az asszonyt lőtte le, majd magán ellen fordította a fegyvert.

Magyarság korán reggel minden trafikban kapható

Megerősítik Ribbentrop római utazásának hírét

(Berlin. Rador.) Jól informált német politikai körök megerősítik azt a hírt, hogy Ribbentrop német külügyminiszter a közeljövőben Rómába utazik. Erre az újra minden valószínűség szerint Sumner Welles berlini utja után kerül sor. Az utazás célja az, hogy Ribbentrop Rómában tisztázza Németország és Olaszország egymáshoz való viszonyát, s hogy megítélje, mi lesz Olaszország magatartása abban az esetben, ha az európai konfliktus újabb fordulatot vesz.

117 éves ember halt meg Craiovában

(Craiova). A Primarei utca 92 sz. alatti házban tegnap meghalt Paducea Gheorghita nevű 117 éves ember. Az öregember egészen az utolsó napig egészséges volt, nem hordott szemüveget, s az összes fogai megvoltak. Félében sohasem ivott alkoholt és nem volt beteges.

— Ha fájdalom kínozza, — ne késlekedjen és szerezze be a szükséges orvosságot. Az Urodonal az egyetlen biztos gyógyszer, mely tisztítja a vért, a vesének normális működését biztosítja és a szervezetből radikálisan eltávolítja a húgysavat. Az Urodonal megvédi a reuma ellen és biztosítja a normális vérkeringést.

ÓCSKA
REZET
ólmot és
cinket
magas árban

vásárol a
FERUM S. A.

Piața M. Viteazul 4-a. Tel. 29-73.

— A borbély munkaadók céhének felhívása. A Céh vezetősége felkéri a borbély és fodrász munkaadókat, hogy a Céh-be való belépés végeztük kedden este 8 órától jelenjenek meg a Casa Națională-ban levő helyi ségünkben, egyben hozzák magukkal a brevetjüket is, mert csak az vehető fel, aki a Céh-ben a brevettal rendelkezik. Akinek nincs még meg a brevettje vagy a mesterkönyve, hozza magával az adeverinát, hogy a Céh megítélje a lépéseket az illetékes fórumnál a brevett, vagy a mesterkönyv megszerzésére. Egyben értesítjük b. tagjainkat, hogy bármilyen felvilágosítással minden kedden a fenti helyiségben szolgálunk.

Legnagyobb választék!

Jó minőség! Legolcsóbb árak!

Maradékban egyes öltönyre, felöltőre, női szöveteket nagyon olcsó árban eláruljuk

Deutsch Posztóáruház

Oradea, Strada Avram Iancu No. 4.

„ELECTA” szövetek egyedüli lerakata!

Szerencsétlenség?... Gyilkosság?... Öngyilkosság?...

Egy francia lap érdekes beszámolója titokzatos bűntényekről

Hány detektívregény címlapján ordít hatalmas betűkkel a cím „Titokzatos gyilkosság”. A jámbor olvasó, aki különben még csirkevért sem bír borzongás nélkül látni, remegő izgalommal olvassa a ponyvaregényt. Az olvasó nem is sejt, hogy az élet sokkal izgalmasabb rémregényeket tud írni, mint a legmerészebb képzeletű ponyvaregényíró. — Hány titokzatos és kideríthetetlen bűntény és „öngyilkosság” történt az elmúlt másfél évtized alatt. A sajtó részletesen beszámolt annakidején ezekről a bűnesetekről, melyeket, hol gyilkosságnak, hol eltűnésnek neveztek, anélkül azonban, hogy a bűntény igazi okaira rátudtak volna világítani. Ennek az oka nyilván az volt, hogy egyes nagyhatalmaknak vagy csoportosulásoknak elsőrendű érdeke volt, hogy semmi se derüljön ki. Az egyik francia lap számol be az alábbi érdekes esetekről.

Egy angol ur eltűnik

Sydney Reilly, a világháború idején egyike volt az Intelligence Service legjobb ügynökeinek. Hosszu időn keresztül Németországban és Szovjet-Oroszországban dolgozott. Tökéletesen beszélt németül és oroszul. Alnéven igen előkelő álláshoz jutott Oroszországban, s háborítatlanul végezte „munkáját” mindaddig, amíg egy igen magasállású szovjet vezető egyéniség bele nem akarta vonni egy összeesküvésbe. Reilly jobbnak látta eltűnni, s a finn határ felé vette útját. Többé senki sem látta...

Loewenstein bankár kizuhan a repülőgépből

Talán valamennyi titokzatos bűntény közül a leghomályosabb a belga pénzembernek, Loewenstein bankárnak a halála. 1928 július harmadikán reggel beleült magánrepülőgépébe, hogy Londonba repüljön. A gép pontosan meg is érkezett, de Loewenstein nem volt a gépen. „Kizuhant a gépből”, állapította meg a hivatalos vizsgálat. Kizuhant, a repülőgép bezárt ajtaján keresztül. Miért? Ki tudja...

1930-ban és 1937-ben eltűnt Párisból a cárhű orosz katona tisztek szövetségének két vezetője, Koutiepoft és Miller tábornokok. A világsajtó annakidején azt írta, hogy szovjet ügynökök keze van a dologban. Biztosat természetesen nem lehetett tudni.

„Milliárdosvész”

Az 1932-es év gyászos volt a milliárdosok számára. Valósággal „öngyilkossági járvány” ütött ki a milliommások között. Március 12-én villámcsapásként érte a világot a hír, hogy Ivar Kreuger, a svéd gyufavilágtröszt elnöke öngyilkosságot követett el. Rövid időn belül hatalmas üzemei is öz-

A világlapok annakidején összefüggést kerestek a három titokzatos öngyilkosság között. Állítólag a három pénzfejedlem kapcsolatban volt egymással s harcban állottak egy másik pénzcsoporttal. Az ellenfél győzött s a veszteseknek el kellett tűnniök.

A szőke színész nő halála

Thelma Todd, a szép szőke, amerikai filmszínész nő a harmincas évtized közepe táján egyike volt a legjobban fizetett amerikai filmszínészeknek. Stan és Bran filmjeinek sztárja volt. Emellett a fiatal színész nő kitűnő üzleti érzékkel a jövőjére is gondolt. Megv-

Száz meghűlés, grippe
DIANA
bedörzsölés

szeomlottak. Két napra rá újabb öngyilkosság híre rázta meg a világot. Georges Eastmann, az amerikai kodakkirály illesztette homlokához a revolvert. Az amerikai milliárdos 78 éves volt. Anyagi zavarai nem voltak. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Április 27-én Paul Kunrich, a borotvapenge király, tizenkét nagyvállalat elnöke, akinek sheffield-i üzemeiben sok ezer munkás dolgozott, vadász fegyverével öngyilkosságot követett el. Magyarán: nincs.

sértolt a kaliforniai Santa-Moniciában egy pompás üzletmenetű éjszakai mulatót. 1935 decemberében a szép színésznőt holtan találták autójának kormányrudja mellett. A kocsi ott vesztegelt a mulató bejárata mellett. A boncolást végző rendőr orvos megállapította, hogy gépfegyverrel valószínűleg lőtték Thelma Toddot. A rendőrség gangszterekre gyanakodott, de sohasem derült ki, milyen kapcsolatai lehetettek Thelma Toddnak a banditákkal.

Két katonai anyagraktár felrobbant Belgiumban

(Brüsszel). A belgiumi Spa közelében két katonai anyagraktár kigyulladt és felrobbant.

Az utóbbi időben ez már a harmadik hasonló eset Belgiumban.

A világhírű

Torpedo írógépek és NAUMANN varrógépek
egyedárusítása

BAZILLI-DEAK

ORADEA, Dr. Aurel Lazar ucca 1.
TELEFON: 35-36

Nyílt kérés Chirila Augustin Polgármester Urhoz

Sürgősen építsenek új hidat a garasos hid helyére

Polgármester Ur!

Sok-sok derék nagyváradi adófizető polgár nevében intézzük e sorokat Önhöz, mint akiről tudjuk, — mert ennek több ízben tanujelét is adta, — hogy mindig meghallgatja a jogos kívánságokat és minden súlyával igyekszik is azokat teljesíteni. Szívesen vállalkozunk a nagy nyilvánosság előtt a közvetítő szerepét, annál is inkább, mert tudjuk, hogy anélkül, hogy nagybecsű figyelmét az ügyre felhívánk, már régebben foglalkozik annak megoldásán és főleg most, az utóbbi napokban, amikor sürgőssé vált az intézkedés.

A volt garasos hid helyettesítéséről van szó. A már amúgy is kicserélésre szorult hidat legutóbb a Körös áradása elvitte és most két városrész, sokezer polgár elvesztette a közvetlen összeköttetést és csak nagy kerülővel tudják régebbi közlekedésüket fenntartani. Nemcsak azoknak hiányzik a hid, akik a Körös két partján, annak közelében laknak, — bár ezek száma is igen nagy, hanem sokezer polgárnak is, akik napjában többször tették meg a hidon át útjukat a munkába — hivatalnokok és munkások — továbbá sokszáz iskolás gyermeknek, akik ezen a hidon át jöttek-mentek az iskolába és a piacra járó aszónyoknak, akik nagy elfoglaltságuk miatt rövidebb úton akarják megtenni útjukat.

A hid elsodródása iparilag és kereskedelmileg is súlyos helyzetet teremtett. A hid környékén — a Körös mindkét oldalán — éppen a hidon járókelőkre alapító üzletek forgalma teljesen lecsökkent és az iparosok munkája megcsappant, ami természetes is, mert az arra járók most a hid hiányában, elkerülik régi útjukat és vagy a harmadik vashidat, vagy az Egyesülési téri hidat kénytelenek használni, ha a Körös egyik partjáról át akar menni a másikra. Csak a volt jobb hídfő közelében levő egyik nagy kenyérgyárat említjük, amely sokszáz, a Körös baloldalán, a bal hídfő közelében lakó vevőt a hid elsodródásával egy napon elvesztette, mert hiszen nem is kívánhatják a uloldalón lakó vevőktől, ha bármilyen jó árut is adott és figyelmesen szolgált ki, egy egyórás kerülő uton jöjjenek hozzá vásárolni, amikor

lakásukhoz közelebb is találnak jó kenyeret.

Az esetek hosszú sorát tudnánk felsorolni, amelyek igazolják a hid elsodródása folytán keletkezett viasz helyzeteket, amelyeknek sürgős orvoslása nem lehet más, mint az új hid

építésének azonnali megkezdése.

Ugy tudjuk, hogy a városi mérnöki hivatalnak már régen megvannak az új hid építési tervei és úgy tudjuk, hogy a Polgármester Ur és munkatársai is foglalkoznak a kérdéssel

és talán csak anyagi nehézségek képezik az akadályt.

Amikor most sokak kérésére Polgármester Urhoz fordulunk ez ügyben, szabad legyen egy tiszteletteljes tanáccsal is szolgálnunk: úgy tudjuk, a hid közvetlen környékének háztulajdonosai anyagilag is szívesen hozzájárulnának az új hid költségeihez, hogy ezzel is könnyítsenek Önnek az akadály elhárításán.

Kérjük Polgármester Urat, találjon módot a közvetlen érdekeltek meghallgatásával, a hidépítés lehető leg sürögősebb megkezdésére.

Bizton hisszük, hogy az általunk tolmácsolt kérés meghallgatásra talál. P. I.

Ünnepélyesen iktatták be dr. Reou Ilés, Várad új rendőrkezesét hivatalába

A rendőrkezes nyilatkozata a sajtónak

A delegált kezes szompajon átvette hivatalát a rendőrségen ünnepélyes külsőségek között. Délután 10 órakor a hivatal főnökök vezetésével a rendőrség összes tisztviselői összegyűltek, hogy üdvözlőlk a nagyváradi rendőrkészura új vezetőjét.

Ebből az alkalomból dr. Reou Ilés mondott beszédet és megköszönte Ghelmegeanu belügyminiszternek, Liteanu tábornok rendőrségi vezérigazgatónak és Tataru Coriolan szamoszartományi királyi helytartónak jóindulatú bizalmát. A továbbiakban ajánlásaihoz szólva kifejtette, hogy mindenkor bajjárak igyekszik lenni és csak jólük függ, hogy ez a bajjárak szellem fenn maradjon és megerősödjön. A helyzet itt a határszélén egészen különleges — mondotta dr. Reou Ilés. A tisztviselőknek a leg gondosabban ügyelniük kell és fáradhatatlanul dolgozniük lelkesedéssel kötelességük teljesítésében akkor, midőn az ország érdekeinek megerősítéséről van szó. Eppen ezért minitjesítés magaslatján kell állania és egyetlen pillanatra sem szabad, hogy elfelejtse, hogy itt a határszélén, tehát felelősségteljes állásában, úgy tekintik őket, mint elit rendőrségi embereket. Végeredményben meg kell, hogy feleljenek ennek a bizalomnak és büszkék kell, hogy legyenek, hogy ide helyezték őket.

Felkérem Önöket uraim — mondotta a rendőrkészura —, hogy példamutató szolgálók legyenek az államnak és a nép érdekeinek. Ebben a gondolatban fogadjuk meg, hogy sohasem gondolunk másra, csak arra, miképpen szolgálhatjuk legjobb tudásunk szerint országunkat. Ezt a fogadalmat bővítsük ki esküvel, hogy minden

áldozatok árán jánjorihafatlan bizalommal fogjuk szolgálni Öfelsége II. Károly királyt, a ki számunkra hataraink erősségét jelképezi. Eljen Öfelsége II. Károly király.

A rendőrkészura hivatalnok karának nevében Ciorescu, az állambiztonsági hivatal főnöke szólalt fel. Szerencsekívánatait tolmácsolta dr. Reou Ilésnek a megbízatásért és biztosította a hivatalnok kar őszint támogatásáról, sikert kívánt a kezesura új vezetőjének működéséhez.

Az ünnepség baráti hangulatban ért véget.

Dr. Reou Ilés rendőrségi felügyelő, Nagyváradi város új rendőrkészura ezután a sajtó munkatársaiival beszélgetett el, akiknek a következőket mondotja:

A belügyminiszterium rendelete értelmében a mai napon tényeglesen is átvettém a helyi rendőrkészura vezető-

ség. Mint régi és lelkiismeretes tisztviselő, tisztában vagyok hivafasommal, amelyet rámbiztak, teljes erőmmel igyekszem érvényt szerezni az ország törvényeinek és rendeleteinek. Programom további részét munkatársaimmal együtt állítom össze a szükséges időben. Ez a program ugyanis napról-napra mondhatnám óráról-órara megváltozhatik úgy, mint azt az állam vagy a város érdekei megkivánják. Egy dolgot azonban hangsúlyozok: minden erőmmel őrt fogok állani, hogy a város kerületében a rend, a nyugalom és a lakosság biztonságát vallási vagy etnikai különbség nélkül a legteljesebb mértékben megőrizzük. Eppen ezért felszólítom a város lakosságát és mindazokat, akiknek valami kéri vagy reklamálni valójuk van, hogy a legteljesebb bizalommal forduljanak hozzám.

Amerika nem szigorítja meg Olaszországba irányuló exportját

(Washington. — Rador.) Az amerikai külügyi hivatal cáfolja mindama híreket, amelyek az amerikai és az angol sajtóban jelentek meg arról, hogy az amerikai kormány az

Oroszország felé irányuló amerikai exportot meg akarja szigorítani. A cáfolat utal arra, hogy ilyen irányban intézkedés nem történik.

A norvég külügyminiszter Londonba utazik

(London. Reuter.) A Daily Herald megbízható forrásból eredő hír alapján azt a feltűnő közlést teszi, hogy Oslóban erősen tartja magát az a hír, miszerint Kohj norvég külügyminiszter pár napon belül Londonba utazik. Az utazás célja, hogy a norvég külügyminisz-

ter az illetékes angol körökkel Londonba az Altmark ügyben folytasson tárgyalásokat. A Daily Herald közlésejé illetőleg angol politikai körök kijelentették, hogy Kohj látogatásával kapcsolatban angol részről senki sem adott információt.

A MÁRCIUSI AJÁNDÉK

A SZERENCSE JELE...

Az Állami Sorsjáték sorsjegye maga a szerencse. Márciusi ajándékként adjon Állam Sorsjáték sorsjegyet, amelyet az

AUROLA

SORSJEGYÁRUDÁNÁL vásárolt.

Műzások: MÁRCIUS 15. és 18.-án

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Biharmegyei
székhely:

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand No. 1. (UNION)

Ujjászületett a francia haditengerészet

A világ leggyorsabb cirkálói. Anglia kellemes meglepetése. 6-7 tehervonalnyi zsákmány naponta

Párisból írják: A világháborúban a francia tengerészet főleg néhány kivételes személyes bátorra és önfeláldozó köteles segítségére valló hadijeggyel tünt ki, de szerepe mindvégig másodrendű maradt az angol flottájé mellett. Franciaország akkoriban egész erejét a szárazföldi harcra vetette és tengerészeti is jórészt a kontinensen küzdöttek. Ezúttal a szövetségesek hadijelentései alapján a franciák háborús teljesítményét a tengeren az angolokéval egyenrangúnak lehet tekinteni. Rendkívül beszédes e tekintetben az ostromzár eddigi eredménye. A két nyugati nagyhatalom kimutatásában Anglia jelenleg 550.000, Franciaország pedig 450.000 tonna zsákmányolt áruval szerepel s ez bizony nagyon szép eredmény a franciákra nézve, hogyha megfontoljuk, hogy tengeri erejük a hivatalos statisztikák szerint a negyedik helyen áll. Többször előfordult már, hogy a francia hadihajók egy-egy hét alatt több ellenséges árut koboztak el, mint szövetségeseik. — Megesett az is, hogy egyetlen francia hajó — az 1500 tonnás Sirocco torpedónaszád — három napon belül két német tengeralattjárót süllyesztett el egymaga, egy harmadiknak elsüllyesztésében pedig röviddel azután közreműködött. Ilyen és hasonló más esetek fényt vetnek a francia haditengerészet mai teljesítőképességére és tanúságot tesznek a világ előtt arról a fejlődésről, amelyen a világháború óta ment keresztül a francia hadierőnek ez a része.

A „Dunkerque“-ről a „Richelieu“-ig

Franciaországban a tengerészet főbbnyire mostohagyermek volt. A XVII. században észlelt fellendülés után bizonyos pangás állott be; legalábbis nem történt komoly erőfeszítés arra, hogy a francia tenger

parj kiterjedésével és a gyarmati birodalom szükségleteivel arányban álló tengeri erő fejlődésnek. Maga Napoleon, aki pedig a kalózháborúk történetében fontos szerepet játszó szíjgezen született, sem ismerte fel kellően a tenger uralmának jelentőségét s ezzel minden szárazföldi diadal ellenére

eleve megfosztotta magát a végső győzelem lehetőségétől.

A világháború óta néhány előrelátó férfi, köztük elsősorban Georges Leygues egykori tengerészeti miniszter és Darlan tengernagy, a mostani főparancsnok, igyekezett ujjafermenteni és megerősíteni a hadiflottát. Az ő felfogásuk vég

A nagy kalózkodás ivadéka

Franciaország hosszú és változatos tengerpartjának lakosságából nagyszemű tengerészanyag kerül ki: a bretonok, normandok, baszkok, flamanok és délfraanciák a tengerészet történetében előkelő nevet vívtak ki maguknak az idők folyamán s hagyományaikat a mai napig hiven megőrizték. Mindenkinél emlékeztetőben él az a szerep, amelyet a franciák a mai Egyesült Államok, Kanada, az Antillák és más távoli területek fölfedezésében, gyarmatosításában, vagy a Napkirály és XV. Lajos háborúskodásai alatt a tengeren játszottak. A dunkerquei, vagy santomai kalózkodás ivadéka őseik nyomdokain haladnak, amidőn az ellenség kereskedelmi hajóit üzik, feltartóztatják s rakományukat lefoglalják, hadihajóival pedig megütköznek. A Szövetségesek nem a német kereskedelmi hajók megsemmisítésére törekednek, hanem lefoglalják s a hajókat birtokukba

igyekeznek őket venni, mert — mint a tenger urainak — módjuk van az elfogott bajókat valamelyik kikötőjükbe kísélni. Ez azonban rendszerint sokkal nehezebb és kényesebb feladat, mint megtorpedózni, vagy ágyulövésekkel elsüllyeszteni a lőtávolságban felmerülő, mitsem sejtő, vagy védekezésre képtelen kereskedelmi vagy halászhajót. A hagyományoknak megfelelően a hadihajó személyze részét kap az elkobzott áru eladásából származó haszonból. A kormány a háború elején megállapította az ellenséges, vagy az ellenségnek szánt semleges szállítmányt lefoglaló hajó tisztjeinek, altszámcsászáinak és legénységének járó részesedési arányát, amely kedvező esetben jelentős anyagi haszonhoz juttatja őket. Gondoljuk csak meg, hogy Franciaország tengeri zsákmánya naponta hat-hét olyan tehervonalnyi föltene meg, amelynek mindegyike 50 vagonból állna.

rehabilitált munkájának köszönhető, hogy Franciaország a most folyó háború követelményeinek megfelelő hadihajóállománnyal rendelkezik és magának vállalhatja a leggyorsabb járatú cirkálókat, a legnagyobb és a legjobban felszerelt tengeralattjárókat. A franciák a mozgékonyaságra és a gyorsaságra vetették a súlyt s elgondolásukat a jelen háború tapasztalatai csodálatos mértékben igazolták. Könnyű, gyors és kifarjót hajóikkal kifutón tudják elvégezni azokat a feladatokat, amelyeket Németország ellen elhatározott ostromzár és Franciaország tengeri kereskedelmének zavarjában biztosítása jelöl ki számukra. Vannak természetesen nehéz páncélosok is, amint a „Dunkerque” és a „Strasbourg”, amelyek eddig a világ egyetlen más szolgálójában levő csafahajója sem múlt felül. A most befejezés alatt álló 35.000 tonnás „Richelieu” szintén az első helyen lesz 160.000 lóerős gépeivel, 38,1 centiméteres ágyúival és helyenkint 40,6 centiméter vastag páncélburkolatával. Magukat az angol szakértőket is meglepték a francia hajóhad által elért eredmények. A brit szövetségesek valósággal fölfedezték a francia haditengerészetet a háború óta és nem titkolják, hogy sok tekintetben maguk is tanulhatnak tőle, ami kétségkívül a legnagyobb elismerés.

Március 6-án:

nagy munkásgyűlés

A Munkásgyűlés vezetője nek munkásgyűlése elhatározta, hogy közvetlen kapcsolatot létesít a munkássággal s e célból sorozatos munkásgyűléseket tart, ahol a dolgozó tömegeknek alkalmuk lesz esetleges sérelmeiket és panaszait feltárni, illetve előterjeszteni. E gyűlések keretében ismertetni fogják az összes munkatörvényeket, melyekkel sajnó, a munkásság nagyrésze ma sincs kellőképpen tisztában. Az első ilyen nagygyűlés március 6-án este 7 órai kezdettel lesz a Wilson ucai Munkásgyűlésben, amikor is ismertetni fogják a breslatörvényt, a sztrájk minimalizálásáról szóló törvényt, stb. A munkások vezetői remélik, hogy a gyűlések meghozzák azt az eredményt, melyet hozzáfűznek és a munkásság teljes megértésével fog találkozni az az igyekezet, mely a munkásgyűlések érdekeit van hivatva a legmesszebbmenően szolgálni. Reméljük és elvárjuk, hogy március 6-án minden munkás ott lesz a saját érdekeit szolgáló gyűlésen.

A NEVRALGINE JURIST NEM DRÁGULT MEG!

Dacára a nyersanyagok tetemes drágulásának a NEVRALGINE JURIST anlineurálgikumot továbbra is a régi áron árusítják.

Ezzel a jelentős áldozattal lehetővé akarjuk tenni, hogy a nagyközönség a legolcsóbb árért a legjobb fájdalomcsillapítót ezért vásárolhassa.

DOLGOZÓ NŐ ÉS HÁZIASSZONY

Asszony a rabszolgák között

Lapozgatunk az emberiség történetében s ahhoz a fejezet-haz érünk, amelynek „Rabszolgakor” a címe. A betűk sűrűjéből fájdalom és szomorúság beszél. Nem mintha az emberiség élete azelőtt nagyon könnyű lett volna, hiszen a történet mindig erős küzdelmet kellett folytatson. Ennek dacára a legkeserűbb szenvedések akkor szakadtak rá, illetve az emberiség egy részére, amikor az ember embertársának lett a martaléka s élete, vére, ereje a más tulajdonába ment át s egyedüli törvénye az önkény és korbács lett.

Madách Imre „Az ember tragédiája” című színpadi műve egyik jelenetére emlékezünk. Szikkadt, torró sivatagon gulaszerű építmény körül, aszott testű, félmeztelen emberek nyüzsgönek, építik a fárak emléket őrzendő piramisokat. A nap perzselően süt s a levegő majdnem, hogy nem vet lobot s a tikkasztó forróságban a rabszolgák súlyos köveket cipelnek. Hátuk mögött ostromt suhogtatva a felügyelő áll s a csupasz testeken keményen csattannak a bőrszíjak, görnyednek a hátak, a térdek roskadoznak s az inak szakadnak. A verejték s a könny patakokban ömlik s a mellékből nehéz jajszó tör fel.

A jelenet nincs eltolozva, így élt a rabszolga. Sorsa sötét, mely kútként tartotta fogva, amelyből sem szabadulás, sem kiút nem volt.

Lássuk csak, hogyan alakult ilyen az élet?...

Amíg az élelem megszerzése tekintetében az emberek egymásra voltak utalva s közösségekben éltek, addig ember és ember, nő és férfi között nem volt különbség, de a fejlődés megosztja a munkaköröket és új tevékenységi ágakat hoz létre, az emberek már nemcsak vadászok és halászok hanem baromtenyésztők is. Az állattenyésztés nem igényli az emberi együttműködés szükségességét s ezért a közösségek felbomlanak. Törzsek és egyesek nagy marhacordákat birtokolnak, azoknak meg legelő kell. A legelőt elcsatolják, s amikor a földművelésre is rátérnek, a legértékesebb tulajdonok egyike a föld lesz. Ekkor azonban a jobb legelő s a nagyobb földbirtok miatt a törzsek, családok s olykor egyesek között is torzszalkodás keletkezik s az emberiség életében felgyul a háboru tüze, hogy amíg az enyém-tied fogalma él, soha többet ki ne aludjon, hogy lobogva égjen úgy, mint napjainkban is, amikor lángjai vad erővel perzselik az életet. A különbség csak annyi, hogy az emberiség legelőt és

földet dult a harc, ma meg nyersanyagot nyújtó gyarmatokért, meg piacokért.

A háboruban győzők és legyőzöttek vannak. Mi történt a legyőzöttekkel? Egyszerűen rabba tették őket, mert már hasznát tudták venni. Barmot őriztetnek és földet műveltetnek velük.

Érdekes tünet, hogy az első rabszolga mégsem a férfi, hanem a nő. A férfi ugyanis, noha most már ő a család feje, a családba mégse gyökerezik bele, még mindig többnyire vadászik s a legtöbbször hadakozik. A nő ellenben, akit életteni adottságai a gyermekhez kötnék, a lakóhelyhez közel foglalja el magát s ezért ő turja a földet, vet, öntöz és arat, ő készíti a háziesszökeket, az asszony fon és sző, az asszony főz, ő őrli meg a magot és cipeli a terhet, no meg gyermeket szül és nevel. Az asszony munkája körül sok leleményt fejt ki, némely kútforrás szerint a földművelést és fazekasságot asszony találta fel. Az asszonyból sok hasznat lehet kisajtolni s ezért negyben dívik a nőrablás.

Amíg csak házi szükségletekre termelnek, addig a rabszolga élete nem volt elviselhetetlen. A gazda együtt élt a szolgálójával s együtt dolgozott vele. Akkor még mindenki dolgozik s ahogy Homerus Odüsszeájából olvashatjuk, a királylány rabszolgáival egy sorban mossa a ruhát. A fejedelmek meg kaszálnak s egymást nem párbajra, hanem versenykaszálásra hívják ki. Szolga és ur között a viszony bizalmas, olykor baráti, amit a biblia is tanúsít, mert hiszen Ábrahám hú szolgálóját, Lázárt bizza meg, hogy fiának, Izsáknak feleséget szerezzen.

Később azonban megindul a javak cseréje s amikor a buzát és egyebeket már el lehet adni, nagy baj zúdul a szegény rabszolgára. Akkor már üzemszerűen dolgoztatják s minél többet igyekeznek belőlük rabba tenni. Az ádáz harc most már kimondottan rabszolgaszerezés céljából történik s a győztes egész törzseket és népeket rabságba hajt. Még súlyosabb lesz a helyzet, amikor a pénz is megjelenik az élet színpadán, ekkor már nagy rabszolgatelepnek vannak s a rabszolgatartónak az az érdeke, hogy a rabszolga minél többet dolgozzon s minél kevesebbet egyék.

Hiszen a rabszolga mindig jogtalan volt, de jogtalansága most súlyos csapássá válik. A rabszolga nem ember, csak szerszám s míg a háziesszökeket néma, a barmokat meg hangos, addig a rabszolgát be-

szelő szerszámnak hívják. A vásáron adják és veszik őket. Hogy eladó voltát megjelöljék, a lábát bemeszeli s hogy tetszősebbé tegyék, fejére gyöngy koszorút tesznek s úgy hajtják a vásárra. Ha megvetik, tüzes vassal megbélyegzik s hogy meg ne szokhessen, gyakran a munkához láncolják. Gazdája büntetlenül bármely pillanatban megölheti.

Rabszolgák bányásszák az érceket, építik a házakat és utakat, mivelik a földet,

hajtják a gályát s rabszolgák másolják s gyakran írják a könyveket is és nevelik uraik gyermekeit.

Az asszony meg?.. Nohát ő a rabszolgák szolgálója s a kor, amelyben férfivezetés alatt a rabszolgaság kifejlődött, olyanra van itatva az asszonyt nem lebecsülésének gondolatától, hogy még a főrangú osztályok nője is csak mint jogfosztott árnyék él a férje oldalán.

Ez kivüláglik a következő fejezetekből, amikor az antik kor asszonyainak életleírására kerül sor.

Cornelia

Rudnóy Teréz: OSZTOTT SZERELEM

Fiatalt s mindjárt hozzátehetjük, tehetséges író nő jelentkezett munkájával.

Városbaszakadt falusi cseléd lány meséli sorsát, talajtalan, hányódó lélek keresi léte értelmét és célját a könyvben. Egyszerű szavakkal mondja el Mari, a cseléd mindennapi életét a felkeléstől az elalvásig. Magunk előtt látjuk a derengő félfomályt, amint kikotorja a kályhából a hamut, napot kezdő halk hajnali tevékenységét. Mások szolgálója Mari, nincs otthona, se családja, vérei messze vannak mit sem törődnek vele, akik körülötte élnek. Ezek sorsa, könyhák sarkában, cseléd-szobák zugában meghúzódó Mari élete van megírva a könyvben. Nők, kik csak élettanilag töltik be asszonysorsukat, szerelkeznek szűnek, de sohasem érik el az asszonytárs, az anya szerepének magasságát. Másból lesz feleség a férfi oldalán s más neveli emberré a kinok közt kihordott gyermeket. Szegényteljes rabszolgakor ittfejtett teremtményei, náluk még kis otthon, önálló háztartás sem leplezi, hogy mindig csak mások szolgálói.

Pedig tudnak egyebet is. Mikor jön valaki, aki nemcsak parancsteljesítő vagy szerelmi tárgyat, hanem embert lát bennük. Aki beszél nekik az ember jogáról, aki elvezeti őket a muzeumok világába, rá eszmélteti, hogy a napfény, pacitrtaszó, a művészi szép és az emberséges jó szó éppen úgy kijár nekik, mint a szobák uri népének.

Rudnóy Teréz könyve a cselédlány szociális problémáját tárgyalja, de közben egyre-másra veti fel az élet fájdalmas problémáit. Benn a szobákban az urak élete sem mennyország, az öreg vak nyugdíjas szájában összefut a nyál a becsinált csirke gondolatára, de kívánsága visszatörpan lányá tálalma elől. Élete hűség kisérőitől, öreg butoraitól is megfosztják s az idegen holdmák között szülőve

dobban vakságára a megrokkent ember. S lánya, az elhagyott vágyakozó asszony a lélektelen lakásban, még a magános, otthontalan cseléd sem irigylí sorsát. Mind boldogtalan asszony. Rudnóy Teréz nőfigurája. Mari gazdag öregemberhez férjhezadott szépaszszony nővére, a szerelmet áldozza fel jómódjáért. Anyja, a zsarnok anyós áldozata csak öregségére éri el, hogy végre a maga asszonya, szobájának, ágyának, ételének ura lehessen. Szegénység, kenyérgond, otthontalanság Rudnóy Teréz alakjainak problémája, de mindezeket át, meg átszövi a nő külön fájdalma, asszonyiságának megnyomorítása a mai rendben. Ha elfogja a szerelem örök emberi vágya, meg aláztatás s szolgaság vár rá. Megcsalt lány lesz belőle, kiszolgáltatottja a mindig továbbálló férfiembernek. Ha gógös, szerelem nélkül marad, mint Mari nővére s mindkettő gyermektelenségre kárhoztatott. A szegény cseléd távolból vagyakozik gyermeke után, a gazdag meg kell elégedjen a más szülte gyermek ölelésével. S a regény végén újabb szegény leányanya adja oda keserűen életrehozott magzatát s indul az otthontalanság útjára. Ha az öregedő, szerelmében megcsufolt Mari karjába is szoríthatja unokáját, de ez a más szenvedése árán elért feloldódás csak az ő életét békiti ki s nem jelez semmilyen megoldást a cselédlányok, szegény elnyomorodott asszonyok számára.

A kétségtelenül tehetséges könyvnek itt a főhibája. Mint szociális tárgyú írás, nem kelletne az olvasók szorongó lelkiismeretét látszólagos boldogbefejezéssel megnyugtanni. Rudnóy Teréz olyan valaki, aki, olyan belső élményként ismertet meg bennünket a cseléd életével, emberi és asszonyi szenvedéseivel, hogy nyilván ő is tudja, hogy az egyéni megoldás, nem lehet megoldás.

Pap Éva

IPAROS UISÁG

A vas- és fémipari céh Szamos-tartományi központja vasárnap tartotta évi közgyűlését

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg első évi rendes közgyűlését a Szamos tartományi vas és fémipari céh. A közgyűlésre, nagy számban vonult fel a céhhez tartozó iparosság, ugyancsak a kolozsvári, szatmári, belényesi stb. fiókok vezetői.

A közgyűlést Pop Alexandru elnök pontban 11 órakor nyitotta meg és beszédében üdvözlöve a megjelenteket, azon reményének adott kifejezést, hogy a vas és fémiparosság, amely minden állam gazdasági életében első helyen, ugyancsak a helyet fogja elfoglalni mindig a szakmai szervezetek között. Külön köszönetét fejezi ki az igazgató tanács aktív működő tagjainak szorgalmas és odaadó munkájukért, melynek eredményét a titkári jelentés fogja visszatükrözni.

Horea A. Iader román nyelven Bízám Ernő magyar nyelven olvassa fel a titkári jelentést. A céhtörvény életbeléptetésekor rövid egy hónap alatt az oradeai vas és fémiparosság 90 százaléka belépett a céhbe. Ezzel párhuzamosan a vidéki iparosság is a központi propaganda folytán szintén nagy számban lépett be.

Számadatokkal sorolja fel a titkári jelentés, hogy a mesterkönyvek és iparigazolványok, esti gáz tanfolyam és személyazonossági igazolványok beszerzésén kívül összesen 235 ügydarabot intézett el. Kiemeli még a titkári jelentés a sajtóbizottság munkáját.

Az adókövető bizottságokba a céh delegátust küldött be a tagok érdekeinek megvédése szempontjából.

A múlt évi zárszámadást és az 1940. évi költségvetés jóváhagyása után az igazgató tanács 3 nem működő tagja helyére a következőket választják be: Chisea Sofronie Cluj, Soos Gheorghe Satumare, Ing. Rajz Andrei Oradea. Majd a következő tárgysorozati pont az Unióhoz való csatlakozás.

Pop Alexandru elnök ismerteti ennek fontosságát. Kimondja a közgyűlés az Unióhoz való csatlakozás azzal, hogy a hozzájárulás összegét a befizet tagdíjak tíz százalékában állapítja meg.

Delegálták az Unió igazgató tanácsába Pop Alexandru, Chisea Sofronie rendes, Meil Lajos és Katz Hermann póttagokként. Pop Alexandru elnök bejelenti, hogy bár az alapszabály 50 százalékos hozzájárulást ír elő a központ részére, a fiókok fejlődése ér-

dekében csak 30 százalékot inkasszálls a megmaradt 70 százalékból fizetik az Uniónak a megállapított hozzájárulást.

Pop Alexandru elnök záró-

szavaival a közgyűlés délután 2 órakor ért véget, melyet társasbéd követett, melyen az igazgatótanács tagjai a vidéki kiküldöttekkel vettek részt.

Két malomkő között az iparos!

Nehéz gazdasági időkben élünk, talán mi iparosok érezzük a legjobban. A közterheink állandóan növekednek, egyenes arányban a jövedelmünk csökkenésével. Az esteli záróskor örülünk, mikor a lakatot feltesszük a műhelyeinkre, hogy eltelt megint egy nap. Reménykedünk, reggelre olcsóbb lesz minden és amikor nyitni megyünk, már kora hajnali órákban ott állnak sorban vevőink, rímánkodva: „Drága mester ur, az én rendelkezésem készítse el előbb, inkább megtoldom az árát 100 lejellel”. Azaz nem is reménykedünk, hanem csodákra várunk. Alig várjuk lettünk mind nyűján. Valljuk be egymásnak iparos társaim. Nem mondom, szép volna valóságnak is, tisztességes munkánkkal megkeresni a rendes megélhetésre való, hogy a sok iparos gond ne zavarja a munka tökéletes elkészítését és az iparosok minden energiájukat az iparág fejlesztésére koncentrálhassák.

A kimerültség végoráját érezzük, míg egy-egy foldozást felvállalunk, új cipőről nem is beszélve. Sajnos minden drágaságot a mi nyakunkra zudítanak és mi ugy érezzük, magunkat a nagykereskedők és fogyasztók közötti megvívott szóharcokban, mint az a bizonyos buzaszem, mely két malomkő közé kerül. Igen, valljuk be, iparos testvér, te is, én is, mindannyian, hogy idegileg, anyagilag a mi kis iparunk buzaszemje is kezd összemorzsolódní.

Az iparosokat érintő sérelmeket fel sem lehet egy újság-cikk keretén belül sorolni, ahhoz kötetes regények terjedelmei szükségesek, azonban mind egytől-egyig lehet orvosolni. Ugyancsak a törvények halmaza védi az iparosságot, azonban ezen törvények előnyeit csak úgy élvezhetjük, ha nem egyenként, hanem szervezeteinken keresztül. Tehát egy itt van, iparos társaim, elö-tünk és ez az egy út nem lehet más, mint haladéknélkül belépni a szakmai szervezetekbe. A céheknek létjogosultsá-

guk van, azonban a céhek tevékenysége mindenkor hű tükörképe a taglétszámnak, innen kiindulva felteszem a kérdést: uraim mit várnak, mit gondolkoznak azon, hogy belépjenek e vagy nem? A céhtagság mindössze 20 lei havonta és ezért a 20 leiert nem fog szemrehányást tenni a már szervezett iparos szervezetlen társának.

Mi nemcsak azt akarjuk ám, hogy fizető tag legyen, mi igenis össze akarjuk az iparos tébort kovácsolni, hogy mint egy ember kiáltsuk — elég volt. És egy gátat emeljük azon árvíz ellen, amely csak a kisiparosokat akarja elsodorni.

Ha most feltenném azt a kérdést az iparosoknak, hogy a törvényileg megengedett 30 százalékos keresetei melyikőjük számítja fel a kuncsaftnak, tu-

dom istenem pirulva és szegyenkezve hallgatnának mindannyian, míg valamelyik társuk meg nem szólalna, minket így is könnyen az a veszély fenyeget, hogy feljelentenek a munkabírószágon, hogy drágán dolgozunk, mert velem is megtörtént, de a munkabírósnál kitűnt az én igazam és a kuncsaftomat elutasították.

Iparos testvérek, még nem értjük meg az idők szavát, míg mindenki megy a maga feje után, addig lesz iparos sérelem csöstell, lesz drága bőr áruk, lesznek kontárok, a bőrös boltban cipőt fognak árulni, a cipős boltban foltózást vállalni, a cipős boltban lábukat mérnek mértékes cipőkhöz, a cipős boltban bőrdíszmű szakmához tartozó dolgokat árúsítanak, lesz gumicipő árulás, a felsőrész készí-tést bárki gyakorolja, mint saját iparágát, tehát láthatjuk, jaj majd elfelejtettem, minden féltálpaláshoz a talpat a kuncsaft veszi meg, a cipész csak rászzegezi, igen sajnós, hogy ez már így van bevezetve. Mindenki keres a cipőn, csak épp az nem, aki a legtöbb terhet viseli és tanulta az iparát, hosszú évek során.

Gyertek hát közénk, ti tanult iparosok, ne hagyjuk drágán, küzdelmesen szerzett jogainkat és harcoljuk ki megérdemelt büntetését azoknak, kik a kisiparosságot a lejtőre taszítják. K. J.

Március 16-17-re halasztotta el közgyűlését a Textil és Ruházati iparosok céh központja

A textil és ruházati iparosok céh igazgatósága március hó 28-án tartotta tanácsgyűlésén elhatározta, hogy a 28. március 9-10-re meghirdetett közgyűlést formai okok miatt március 16-17-re elhalasztja.

Kíváncsossá tette a halasztást a tagozat vezetőségének közgyűlésén leendő igazolásokhoz szükséges iparendély és avagy ezt helyettesítő „adeverinták” beszerzése is, amit delegáltjuk útján a közgyűlésen kívánatra be kell mutatni, Cehben viselt tisztségük meg erősítése alkalmából. Ugyancsak a közgyűlés tökéletességének kiegészítése érdekében és a tagozati vezetők óhajára a céh igazgatósága felkéri mindazon céhtagokat, és a tagozat tagjait, akiknek a Munkakamaránál folyamatban levő ügyük még elintézését nem nyert, ilyen természetű érdeklődéseiket a céh irodában jegyeztessék elő és

küldjék be az ügyirat számával együtt. A céh igazgatósága ügyük állását bevizsgálja és annak állásáról avagy hiányzó iratainak kiegészítéséről az érdekelteket értesíti, hogy így megküldje a helybelieket az idő a vidéki tagjait az idő és felesleges utazási költségtől. K. A.

Még kapható

Gál-féle

**Román-Magyar
Magyar-Román
Zsebszótár**

(egybekötve) **Ar. 25 lei.**

Pásztor papírkorcsoklás

Oradea. Piața Mihai Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

SPORT

Román-magyar válogatott ökölvívó mérkőzés lesz ebben az évben Budapesten és Bucurestiben

Aureliu, a román ökölvívó-szövetség főtitkára, mint magánember néhány napot töltött a magyar fővárosban. Ott tartózkodását felhasználta arra is, hogy megbeszéléseket folytasson a magyar szövetség vezetőivel. Ezek a tárgyalások eredménnyel is végeztek,

amennyiben sikerült létrehozni a két ország közötti mérkőzést. Az első magyar-román ökölvívó mérkőzés május 17-én lesz Budapesten, míg a visszavágómérkőzés júniusban vagy szeptemberben Bucurestiben.

Románia is részt vesz a Magyarország körüli kerékpárversenyen

A magyar szövetség Romániát is meghívta az idei Magyarország körüli versenyre.

A meghívásnak valószínűleg eleget tesz a román szövetség.

Tragikus halál a vasúti váróteremben

Bucuresti. (Rador). Különös haláleset történt a főváros északi pályaudvarán. A délutáni egyik személyvonat berobogása után János Lujza 42

éves salesi asszony, aki az unokájával utazott a fővárosba, hogy egyik rokonát meglátogassa, a pályaudvar várótermében hirtelen rosszul lett és

összeesett. A szerencsétlen asszony, mielőtt még a mentők megérkezhetek volna, meghalt. Holttestét az orvostani intézetbe szállították.

Be kell jelenteni a 20 kilónál nagyobb ócska fém készleteket

A Monitorul Oficial február 27-iki számában rendeltörvény jelent meg, amely az ócskavas hoz azonos módon a hadfelszerelési minisztérium rendelkezésére foglalja le az országban található nem vastartalma fémeket. A rendelkezés a következő ócska fémekre vonatkozik: vörösréz, horgany, ón, ólom, alumínium és ezek ötvözetei, ha olyan tárgyak készültek belőlük, amelyek többé nem használhatók eredeti rendeltetésükre. Ugyancsak lefoglalta a törvényrendelet a feldolgozó üzemekben keletkező fémhulladékokat is. Mindazok, akiknek 20 kilónál nagyobb mennyiségű készletük van ilyen ócska fémekből és fém-tárgyakból, kötelesek készleteiket bejelenteni. Az ócska-fémekkel való kereskedelemhez éppen úgy engedély kell, mint az ócskavashoz. Általában az ócska fémeknél ugyanazok a rendelkezések léptek életbe, mint az ócskavasnál.

A fenti rendelettel kapcsolatban a város vezetősége hirdetményt bocsátott ki, amelyben teljes részletességgel ismerteti a vonatkozó rendeltörvényt. Közlük az érdekeltekkel, hogy a fenti rendeltörvény nyilvánosságra hozatalától számított 15 napon belül be kell jelenteni a 20 kilónál nagyobb ócska fémkészleteket, később pedig minden hónap első 10 napjában kell bejelentés az érdekeltek a birtokukban lévő fémkészleteket. A bejelentést szolgáló kérvény be-

lyegmentes és az a II. emelet 17. sz. szobájában kell beadni. A fentebb felsorolt anyagok bármelyikének olyan eladása, vagy átadása, amelyek nem a vonatkozó rendeltörvény értelmében történtek, semmisének tekintendők és ezeket megtilorják. Mindazokat, akik nem tesznek eleget a bejelentési kötelezettségnek. 2000—100.000 leig terjedő pénzbírsággal sújtják. A felsorolt ócska

fémanyagok olyan eladása, vásárlása, vagy felhasználása, amelyek a rendeltörvényvel ellentétben állanak, büntetendő cselekmény és azok elkövetőit 5000—250.000 leig terjedő pénzbírsággal sújtják és a vonatkozó anyagot az állam javára elkobozzák.

Az említett fémkészletek egyébként csak azon vállalatoknak adhatók el, amelyeket az állam később kijelöl.

Rádió műsor

Vasárnap

BUCURESTI. 9.55 Istentisztelet. 12.15 Katonazenekar hangversenye. 13. Vizjelző szolgálat. 12.02 Victor Predescu zenekara hangversenye. 13.20 Közlemények. 13.30 A hangverseny folytatása. 14.30 Előadás. 14.50 Közlemények. 15. Gazdasági hírek és tanácsok. 15.15 A falu órája. 16.15 Katonai előképzősöknek. 16.30 Román hanglemezek. 17.15 A Munka és Jókedv órája. 18.15 Pentos idő, időjárás. 18.17 Luceafarul zenekar hangversenye. 19. A hétről. 19.15 A hangverseny folytatása. 19.55 Sport. 20. Előadás. Rnata Egizzia Bonoldi énekel. 20.45 Rádióhírek. 21. Operaközvetítés. 22.10 Sporteredmények. 22.30 Könyvnyű zene hanglemezekről. — 23.10 Hanglemezek.

BUDAPEST I. 9. Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11. Egyházi ének és szentbeszéd a buda-

vári Koronázó főtemplomból. A szentmisét Serédi Jusztinian hercegprímás pontifikálja. A szentbeszédet Folba János mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Keken András. 13.20 Időjelzés. 13.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.45 Hírek. 15. Lemezek. 16. Gazdáknak. 16.45 Melleszenekar. 17.30 Bujdosó Balassa Bálint. Előadás. 18. Hírek. 18.15 Tréfák. 18.40 Köztongorás műsor. 19.15 Magyar nóták. 20.15 Hírek. 20.25 Jazz. 21. Sporteredmények. 21.05 Mosoly a hercegnőn. Előadás. 21.30 Közvetítés a Royal Színházról: Bombaüzlet. Operett. 22.25 Hírek. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.15 Hanglemezek.

Magyarság

1 lej, mégis mindent meg tud belőle.

Kérje minden trafikban!

Apróhirdetések

ALLAS

Juhász keresztesek április elsejére 150 birka mellé. Cím: Lakatos, Str. E. Radulescu 1. 657

Elsőrangú konfekciós szabósághoz önálló férfi és női munkásokat felveszek. Varrógéppel előnyben. Str. Avram Iancu 3. I. em. 673

Lakatosmunkások és munkások felvételné a Florenz mérleggyárnál. 658

Szállodába takarítónő és kifizető felvételné bennlakással Newyork szálloda. 677

Mindenek szakácsné március elsejére felvételné. Str. Delavrancea 33. Jelentkezni délután 2-4 óra 563

Bortisztogató és házmester felvételné. Kegyelet. Str. Avram Iancu 14. 681

Egy kifizető felvételné. Hangya Uri utcai üzletben. 682

VÉTEL-ELADAS

Szőlő- és gyümölcsfa-oltványok minden fajtából a legjutányosabb árban beszerezhetők Cooperativa Agricola „Eriul”, Săcueni, Jud. Bihor. Ajegyzéket bérmentve küldünk. 684

Eladó 6-os cséplőszekrény. Grapel Hugó, 1200 Dob. Erdélyi Nicolae, Marghita, Str. Căpâlniceanu 17. 683

Bukarestben bevezetett erdélyiek által látogatott étterem, családi okok miatt átadó. Közelebbi részletek dr. Zoltán Jenő ügyvédnél, Str. Nic. Iorga 21. 685

Szépirodalmi könyveket, regényeket, csakis újdonságokat veszek. Cím a kiadóban. 684

Eladó két jó állapotban lévő magas alakra való férfi öltöny, az egyik sötétkék, a másik szürke. Szőke, Str. Alexandri 56. 682

Használt köző zsinet (spárgát) legalább méteres darabokban veszünk. Cím a kiadóban. 632

Jóminőségű száraz háziszappan 1 kg. 28, nagyobb vételnél 26 lei. Prima kézmosó. Szépirodalmi szappan 1 drb. 4 lei. Str. Aurel Vlaicu 2. Telefon: 13-61. 631

LAKÁS

Kiadó forgalmas helyen hentesüzlet. Ugyanott egyszobás, mellékhelyiséges lakás. Parcul Alba Iulia 22. 667

Kiadó szépen butorított szoba. Sas-palota P. Unirii 4. III. emelet, Gyárfás. 548

NYOMATOTT PASZTOR EDI

CEGNET ORADEA